

JAVNE NABAVKE

2,00

PREGLED REALIZACIJE PREPORUKA BK

Preporuke:	Prvobitno date u BK:	Značajan napredak	Određeni napredak	Bez napretka
Uspostavljanje bliže saradnje između, sa jedne strane, Uprave za javne nabavke i Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Upravnog suda u cilju razmene znanja i informacija	2022		√	
Razvoj administrativnog i ekspertskog kapaciteta Kancelarije za javne nabavke i Državne revizorske institucije kako bi one efikasno nadgledale planiranje i izvršenje javnih nabavki tako što će moći da se obavestavaju naručiocima i da se bore protiv korupcije.	2013		√	
Ugovaranje izuzeća od primene Zakona o javnim nabavkama u međunarodnim sporazumima sa trećim zemljama treba biti značajno smanjeno	2022		√	

STANJE

Skupština Republike Srbije je 23. decembra 2019. godine, usvojila novi Zakon o javnim nabavkama (Sl. Glasnik RS br. 91/2019 i 92/2023, u daljem tekstu: novi Zakon). Novi Zakon je skupio na snagu 01.01.2020. godine, a primena novog Zakona otpočela je 01.07.2020. godine i on je značajnoj meri usklađen sa pravnim tekovinama EU odnosno Direktivom 2014/24/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26.02.2014. o javnim nabavkama i ukidanju Direktive 2004/18/EC i Direktive 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 26. februara 2014. o nabavkama od strane subjekata koji posluju u sektorima vodoprivrede, energije, transporta i poštanskih usluga i ukidanju Direktive 2004/17/EC.

POBOLJŠANJA

Tržište javnih nabavki u Republici Srbiji u 2023. godini držalo je 10,5% BDP-a što je više u odnosu na 2022. godinu kada je ono iznosilo 9,34 %. Prosečan broj ponuda po postupku je 2.4 ali to je ipak manje od proseka iz 2017. godine kada je prosečan broj ponuda po postupku bio 3. Učešće ugovora koji su dodeljeni inostranim ponuđačima je 4%, a što je razlika u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio samo 1%.

Kada je pitanju zastupljenost pregovaračkih postupaka bez objavljivanja javnog poziva u vrednosti dodeljenih ugovora ona je iznosila 2% što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu.

Vrednost javnih nabavki koje su izuzete od primene Zakona o javnim nabavkama iznosila je oko 831,6 milijardi dinara,

od čega najveći procenat (38.03%) se odnosi na nabavke u skladu sa postupcima nabavki ustanovljenim međunarodnim ugovorom ili drugim aktom na osnovu kojeg je nastala međunarodna obaveza, a koji je Republika Srbija zaključila sa jednom ili više trećih država ili njenih užih političko-teritorijalnih jedinica i koji se odnosi na dobra, usluge ili radove namenjene zajedničkoj implementaciji ili korišćenju od strane potpisnica.

PREOSTALI PROBLEMI

Tokom prethodne godine, bilo je napretka u polju borbe protiv korupcije i zaštiti integriteta u postupcima javnih nabavki. U cilju jačanja međusobne saradnje, unapređenja razmene informacija i podataka između nadležnih javnih tužilaštava za postupanje u predmetima krivičnih dela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca i Kancelarija za javne nabavke („KJN“), zaključen je Sporazum o saradnji između KJN i Republičkog javnog tužilaštva. Navedenim Sporazumom uređen je način saradnje, sredstva i pravila komunikacije, odnosno razmene informacija i podataka između strana potpisnica radi povećanja efikasnosti u pogledu otkrivanja, krivičnog gonjenja i suđenja zbog krivičnih dela na koja se primenjuje Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije. Nadležna tužilaštva koja su postupala po podnetim krivičnim prijavama, upućivala su svoje zahteve KJN. Navedenim zahtevima pretežno je zahtevano pružanje stručne pomoći pri razmatranju i razjašnjenju konkretnih pitanja iz oblasti javnih nabavki od značaja za dalji rad tužilaštva, razmatranje pravilnosti postupanja naručilaca pri sprovođenju određenih postupaka javnih nabavki, vršenje monitoringa

nad primenom ZJN kod konkretno određenih naručilaca, kao i dostavljanje podataka kojima KJN raspolaže.

KJN je tokom 2023. godine sarađivala sa odeljenjima za suzbijanje korupcije Viših javnih tužilaštava po osnovu 21 zahteva. Navedenim zahtevima bilo je obuhvaćeno ukupno 45 postupaka javnih nabavki nad kojima je KJN sprovela postupak monitoringa, nakon čega je nadležno javno tužilaštvo obavestila o uočenim nepravilnostima.

Takođe, međunarodni sporazumi sa trećim zemljama i dalje krše princip jednakog tretmana ponuđača, zabranu

diskriminacije, transparentnost i zaštitu konkurencije. Primena ovih sporazuma često nije u skladu sa usvojenim rešenjima kako u domaćem, tako i u zakonodavstvu Evropske unije. U 2023. je došlo do ukidanja Zakona o linijskoj infrastrukturi koji je otvarao prostor za diskreciono odlučivanje, što je dobra vest.

Kapaciteti Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i KJN i dalje su limitirani. Takođe, stručni kapaciteti Upravnog suda da odlučuje u složenim i brojnim predmetnima ostaju i dalje niski zbog nedostatka adekvatne obuke.

PREPORUKE SAVETA

- Unapređenje administrativnog i ekspertskog kapaciteta Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Državne revizorske institucije kako bi one efikasno nadgledale planiranje i izvršenje javnih nabavki.
- Uspostavljanje još bliže saradnje između, sa jedne strane, KJN i Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i Upravnog suda u cilju razmene znanja i informacija.
- Ugovaranje izuzeća od primene Zakona o javnim nabavkama u međunarodnim sporazumima sa trećim zemljama treba biti značajno smanjeno.